THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper In The Province of Ontario
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING Co. Ltd.
251—253 Queen Street West Telephone Adelaide 3967
Subscription Rates $6 PER YEAR, $3.50 SIX MONTHS
Single Copy — 3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O, Toronto Ont.
January 22nd 1913

די הילף פאר די ארבייטסלאזע

אין דעם ים פון ערקלעהרונגען, ווער עס איז קאנסטיטוציאנעל פארגעליכטעם צו שטיצען די ארבייטסלאזע, האט זיך געשאפען א לאגע, וואס ווידער איינער האט געט'טענה'ט, אז עס איז דער חוב פון דעם צווייטען צדי, און דערווייל איז פאר די ארבייטסלאזע נאר ניט געטאן געווארען.

די פעדעראלע רעגירונג האט די ארבייטסלאזע אפגעשיקט צו די פראווינציעלע רעגירונגען, די לעצטע האבען ווידער אפגעשיקט צו אנדערע, און אזוי איז ארויסגעקומען אז פון צופיעל ניאנקעס איז דאס קינד געבליבען אחן א נאז.

און צו דער לאגע ווייזט אים האט יעצט ענדליך געגומען א סוף. נאך דער קאטעגאריישער ערקלעהרונג פון פרעמיער קינג, אז די פעדעראלע רעגירונג קען גאר ניט טאן אין דער הינזיכט פון הילף פאר די ארבייטסלאזע, איז געקומען פרעמיער פוירגוזאנ'ס ערקלעהרונג, אז די אנטאריער רעגירונג אנערקענט די וויכטיגקייט פון דער לאגע, און איז גרייט זיזאמען מיט די מוניציפאליטעטען צו טיילען זיך מיט דער דאזיגער משא, באטייליגענדיג זיך אין דער הילף מיט א סומע. וואס וועט קאסטען דער פראווינץ ארום צוויי הונדערט טויזענט דאלאר, פאר דריי צייט וואס די הילף וועט געגעבען ווערען צווישען דעם 1־טען פעברואר און דעם 15־טען אפריל.

פרעמיער פוירגוזאנ'ס ערקלעהרונג, וואס די מאטיוון זאלען דערביי ניט זיין, איז וויכטיג מיט דעם, וואס ערשטענס ווערט געמאכט א סוף מיט דעם ארומוואנדערן זיך מיט די ארבייטסלאזע, און אויך איז עס וויכטיג מיט דעם, וואס די הילף וועט מעהרסטענס געגעבען ווערען דורך ארבייט, און ניט אלס געוועהנליכע צדקה.

וואנדעלשאפט איז נישט קיין ברודערשאפט

ענגלאנד און פראנקרייך זענען די גאנצע צייט פון דער גרויסער מלחמה געשטאנען ווי פאראייניגטע כחות און האבען געקעמפט קעגען דעם אלגעמיינעם שונא. דורך אלע אינטערנאציאנאלע קאנפערענצען איז ענגלאנד מיט פראנקרייך געגאנגען. מעשה רוחר האט אביסעל די הארמאניע צושטערט; שפעטער איז מען אבער ווידער גוטע ברידער געבליבען, און מען איז ווידער ארום די שלום־טישען געזעסען און די זיעגטע מלוכות גע'משפט. מען האט אין איינעם געמאהנט חובות און מען האט קאנסאקאלען אונטערגעשריבען. אין איינעם האט מען די פאזיציעס באפעסטיגט, געהענדיג זיעגרייך פון איין קאנפערענץ צו דער אנדערער ביז — מען איז צוגעקומען צו די איינגעגע חובות.

אידעאליזם איז אן איידעלער ענין. ווי אבער עס געהט אין איינגעגע אינטערעסען, ווערט דער אידעאליזם אין א ווינקעל פארדרוקט. מיט פראנקרייך און ענגלאנד איז איצט אן אומגליק געשען. ענגלאנד מאהנט ביי פראנקרייך א חוב. פראנקרייך איז איהר שולדיג אלטע און נייע מיליארדען. ענגלאנד נויטיגט זיך אין גלוב, אין זי קומט איצט אין פעדערט גאלד. אידעאלען אהין, אידעאלען אהער — צו גאלד קומט עס נישט. ענגלאנד מאכט הנחות; זי איז מוחל פראנקרייך געוויסע חובות; דער אונטערשטער סך־הכל איז אבער דער איינגעגער: עס לאזט זיך אויס מיט גלוב!

דער אינצידענט צווישען ענגלאנד און פראנקרייך קאן אפשר נישט ארויסגעשטעלט ווערען פאר א סענסאציע. אזעלכע אינצידענטען האבען שוין געטראפען און טרעפען אלע מאל, ווען גוטע פריינט צו־קריגען זיך צוליב עטליכע דאלארען. פונדעסטוועגען וועט עס די וועלט אנגעהמען פאר א באוויז, אז דארט וואו עס געהט אין גאלד, איז נישטא קיין ברידערליכקייט. ענגלאנד וועט נישט באדויערען אפילו איף א האר, ווען אימיצער וועט איהר חושד זיין אין א נישט־פריינטליכען אקט קעגען פראנקרייך, אבי זי זאל קריגען די עטליכע מיליארדען וואס קומען איהר. פראנקרייך וועט אפשר זיך אפילו נישט א קרים טאן, און וועט אלהען איהרע חובות: זי וועט עס טאן נישט ווייל עס, נאר ווייל זי מוז עס. אנדערש וועט מען אויף איהר טייטלען מיט די פינגער און מען וועט זאגען: אויב פראנקרייך צאהלט נישט קיין חובות — מיט וואס פאר א מוט קאן זי ארויסקומען און פאדערען, אז דייטשלאנד זאל די חובות פינקטליך צאהלען?

ענגלאנד מאכט פארלייכטערונגען, כדי פראנקרייך זאל די חובות קאנען צאהלען. דער פראנצויזישער מיניסטער איז צוגעדיגען מיט די פלעגער, וואס ענגלאנד שלאגט פאר בנוגע די חובות. עס מערקט זיך ווי אין פראנקרייך בוימט מען זיך פאר ענגלאנד און מען וויל דעם ענין פאר־גלעטען. אויב עס וועט קומען צו אן איסגלייך, וועט עס זיין א דאנק דע־השפעה פון דער עפענטליכער מיינונג. ביידע צדדים ווילען נישט זייערע קליינליכע פאליטיק פאר דער אויסערליכער וועלט אנטפלעקען. עס וועלט זיך נישט ארויסגעשטעלט ווערען פאר קרעמער. וואס זוכען צו ארויס־פרעסען פון א בעל־חוב די לעצטע עטליכע דאלארען, כדי די אייגענע אמביציעס צו באפרידיגען. עס איז א שפיעל אין הנחות; עס איז א דינ־געניש ווי אויף א מארק: א דאלאר ארויף, א דאלאר אראפ — אבי זאל מען פטזר ווערען פון א שלעכטען בעל־חוב!

האנדעלשאפט אי זנישט קיין ברודערשאפט — אפילו אין איי־ראפע. אויב מען האט זיך געקאנט אויסגלייכען, ווען עס האט זיך ווייטער פרעמדע חובות געהאנדעלט, קאן מען זיך אבער ווייטער א י ר ג ע ר חובות נ י ש ט אויסגלייכען. פראנקרייך האט זיך געשטיצט אויף סענטימענטען. לאזט זיך אויס, אז סענטימענטען גילטען בלויז ווען מען מאהנט חובות ביי דייטשלאנד און ביי די אנדערע באזיינטע מדינות; צווישען איינגעגע מענשען ווערען די סענטימענטען אויסגעלאשען און דער אפעטיט נאך גאלד איז גובר די גרעסטע און הייסעסטע פריינדשאפט אין דער וועלט.

עס פעלט ניט קיין בטלנות

אין אידישען לעבען איז אזא זאך ניט געווען קיין גייעם. עס האבען זיך שטענדיג געפונען ביי אונז ניט ווענג בטלנים, וועלכע פלעגען זיך באשעפטיגען מיט צוזאמענשטעלען פארשיעדענע בגמטריות, ווע לענדיג פאראויסזאגען דעם סוף פון דער וועלט אדער דעם קץ פון דעם אידישען גלות. קיינער האט עס אבער ערנסט ניט גענומען, און מען האט עס באטראכטט פאר א גוטמוטיגען שפאס.

אבער ווי עס ווייזט אויס האט זיך נאך די דאזיגע בטלנות ניט געענדיגט, און אויב ביי אונז גיט מען זיך ניט אפ מיט דעם, האבען זיך געפונען אנדערע, וועלכע האבען גענומען אויף זיך די דאזיגע מיסיע. האט זיך געפונען אין אמעריקע א רעליגיעזע סעקטע, וועלכע האט צוגערשט אויסגערעכענט, אז די וועלט דארף אונטערגעהן דעם 6־טען פעברואר. אין אזוי ווי פון דער נאנצער מעשה האט זיך אויסגעלאזען א שפאס, טייטשען זיי יעצט אויס נייע פסוקים, און וועלכע זיי באווייזען, אז די וועלט וועט אונטערגעהן עטליכע חדשים שפעטער.

עס פעהלט ניט אויס קיין בטלנות!

צו אלע אידישע שריפטשטעלער, קינסטלער און געלעהרטע אויף נאר דער וועלט

ברידער קאלעגען!

פון קריית־ענבים, פון דעם אידישען אלט־נייעם דארף, וואס איז פארשטעעקט צווישען די בערג פון יהודה, אויף דעם וועג פון יפו נאך ירושלים, שיקען מיר אייך, ליעבע ברידער, אין אלע גלות לענ־דער, אונזער בעסטען וואונש, דעם זענען פון דער היימאט, און אונזער הארצינסטען גרוס.

מיר, אידישע שריפטשטעלער און קינסטלער, וועלכע זיינען זיך אהער צוזאמ־מענגעפאהרען פון אלע שטעדט און קאר־לאניעס אין אונזער לאנד, אום צו ווייר־מען איינינג בארעטונגס־שטונדען צו דער פראגע וועגען אונזער באטיילינונג אין דער ארבייט פון גאולת הארץ — אויס־לייזען און ערווערבען דעם באדען, אין אין גאנץ ארץ־ישראל, שריפטשטעלער, קינסטלער און ארטיסטען.

ברידער: מיר, וועלכע האבען זוכה געווען שוין צו זיין איינוואוינער פון אונזער לאנד, זעהען מיט איינענע אויגען ווי אזוי מיט דער הילף פון דעם אידישען נאציאנאל פאנד ווערען וואס ווייטער אלץ שטחים איבער שטחים באדען אין אונזער לאנד, אויף די בערג און אין די טהאלען, מיט דער שטיצע פון דעם קרן היסוד ווע־רען אויף די אויסגעלייזטע און ערווער־בענע כארענס אוועקגעשטעלט הייזער, צריפים און צעלטען, עס ווערען אויסגעגע־קערט און פארזייט אלץ מעהרער און גרע־סערע בייטען — און אידען־חלוצים, היימאטס־ערלייזטע, זיי אפערען און גראב־בען דיעזען באדען, זיי זיינען אויף פלאנצען אויף איהם, און זייער שווייס באפייכט ד׳ שטיקער ערד, און זייערע טרעהרען גיסען זיך צוזאמען מיט טוי און רעגען, און זיי ווערען צוזאמענגענאסען אין איין טייערען שאץ: דער מענש און זיין באדען.

און איבער דעם אלעמען צייכענט זיך אויס אין אקציאן, אן ערהאבענע, וועלכע איז מיט א ציטערינע האנט גע־שריבען אויף די בלעטער פון אונזער גע־שיכטע: דער אנפאנג אין דער אויפלע־בונג פון דעם עמק, עמק־יזרעאל, דער ציהונג פון דעם לאנד, איהר בעסטער און וויכטיגסטער נעגענד, דער טהאל פון איהרע ערהאבענסטע און שעהנסטע אפענ־בארונגען און ווייזאנען אין דער פארגאנ־ענהייט; דער נערוו און צענטער פון אונזער קאלאניזאציע אין דער נעגענוואהרס און דער צענטער פון דער ענטוויקלונג פון דעם מאסען ישוב אין דער צוקונפט. א פאלקס־אקציאן דורך פאלקס־ביישטייער־רונגען; דער פרולטבארער רעזולטאט פון דער גרויסער אנשטרענגונג פון דעם אידי־שען נאציאנאל פאנד אין די לעצטע יאה־רען."

און פאר אונזערע אויגען, ליעבע ברידער, האט זיך ענטפלעקט אויף אן אנ־דער בילד. און אויף דאס בילד דארפען מיר אייך פארשטעלען. מיט אונזערע אייג־ענע אויגען זעהען מיר, ווי אזוי שיפען, קליינע און גרויסע, קומען פון אלע עקען ים און דערגעהענטערען זיך צו די פאר־טען פון אונזער לאנד, און זיי ברענגען מיט זיך פארשטויסענע אידען פון אלע גלות לענדער, פון אלע שאטירונגען, ריכ־טונגען פארטיען און שטאנדען, און זיי־ערע אלעמענס הערצער קלאפען מיט פרייד און שוידער, און אלעמענס שטרע־בונג איז צו אומארמען דעם שוים פון דער ערד, באניטיגען איהרע שטיינער פעלטען, אנגעדיגען איהרע שטויבען זאמדען, ארויינלעגען אין דער לאנד זייערע בעסטע קרעפטען, דעם זאפט פון זייער יוגענד, זיי אויפלעבען מיט זייער בלוט.

פאר אונזערע אויגען, שווענסטער און ברידער, קומט פאר א מאסען־איינגראב־ציע, וועלכע האט צו זיך סיין גלייכען ניט זייט דעם טאג ווען יהודה איז געפאלען אין די הענט פון פיינט, אן אימיגראציע, וועלכע האט מיט מאכט און קראפט זיך זעפענט די טוערען פון לאנד; פאר אונזע־רע אויגען קומט פאר אן אימיגראציע מיט דער שיף, מיט'ן וואגען און אפילו צופוס, דורך גליהענדע ווייסטענישען, דורך שלעכ־טע און אונזיכערע וועגען. און אפילו מיט אנצעהליגע לעבענס געפאהרען. אין דער פארבאהאלטענער הארצינער פון דיעזע אלע אימיגראנטען — ווי באשייד דען, ווי עהרליך און נערעכט ער איז! דער הארצינער באנעהר פון די אלע אר־בארונגען און ווייזאנען אין דער פארגאנ־ענהייט; דער נערוו און צענטער פון אונזער קאלאניזאציע אין דער נעגענוואהרס און דער צענטער פון דער ענטוויקלונג פון דעם מאסען ישוב אין דער צוקונפט. א פאלקס־אקציאן דורך פאלקס־ביישטייער־רונגען; דער פרולטבארער רעזולטאט פון דער גרויסער אנשטרענגונג פון דעם אידי־שען נאציאנאל פאנד אין די לעצטע יאה־רען."

ליעבע ברידער! מיר זעהען פאר זיך און מיט אונזערע איינענע אויגען די אנט־פלעקטע ווייזאן פון דער אויפלעבונג, וועלכע מיר האבען זיך גאר ניט געפענט פארשטעלען, און צוזאמען דערמיט פלא־טערט אונזער הארץ אין ציטערניש פאר דער פאראנטווארטליכקייט אין דעם איצ־טיגען מאמענט און אין אזא מאס, וועלכע איז ניט צו באמאלען און צו באשרייבען.

ברידער! אין אזא מאמענט טאר רען מיר אויף ניט מיר די לייסטיגע אר־בייטער אין אונזער פאלק, זיך פארגעסען אפילו אויף א רגע איבער אונזער בלוט און פלייש — אונזער לאנד, זיך אפשלי־סען אין אונזערע קאביעטען, בלייבען איינזאם אין אונזערע ווינקעלאך.

אין אזא מאמענט זאל קיינער פון אונז ניט פארפעהלען צו זיין אויף זיין פלאץ!

דער ארץ־ישראל'דיגער אימיגראנט איז אונזער ברודער, דער ארץ ישראל'די־גער באדען איז אונזער באדען און דער בוים, וועלכען דער חלוץ, דער פיאנער וועט פלאנצען, און וועלכער וועט אריינ־שטעקען זיינע וואורצלען טיעף, טיעף אין דער ערד אריין, אין דער טיעפסייט פון דורות — דיעזער בוים וועט אויף זיין דער באזיס אנאנד וואורצעל, דאס אנדענקען און דער צענטער פאר דער גרויסער נייס־טיגער שאפונג פון אונזער פאלק אין אלע איהרע צוויינען און פארבען. ניטא אזא פאעזיע ווי דיר היימאט און ניט פאראן אזא בילד ווי אבדען.

זאל ענדליך פאלען די לעצטע וואנד די לעצטע צוים, צווישען דעם באדען פון דער היימאט און דער נשמה פון דעם אי־דישען שעפער, די נשמה פון דעם אידישען פאלק, קומט אהער און זעהט, ווער מיט פיזישע אוגן, ווער מיט גייסטיגע אויגען, וואס עס קומט פאר און ווערט באשאפען אויף דעם באדען פון דער היימאט, און ווייסט און זעהט, אז היינט צו טאג, ווען די טויערען פון די מעהרסטע לענדער זע־נען געשלאסען פאר דעם אידישען וואנדע־רער, איז בלויז דער שוים פון דעם הייר־מאט'ס באדען אפען און באריים צו אויפנעהמען איהרע קינדער, איהרע בויער.

ערוואכט, ברידער! וואכט אויף און וועקט אויף! פלאנצט איין דעם פאלק די ליעבע צו דער היימאט, די פליכט און די נויטווענדיגקייט פון דער גאולת הארץ אקציאן, באגייסטערט אלעמען פאר איהר, זייט איהר — איהר סימבאל!

דער אידישער נאציאנאל פאנד האט פראקלאמירט אן אקציאן צו פארדאפלען דאס יאהר אונזער באדען באזיץ אין ארץ ישראל, און מיט'ן גאנצען הארצען און ווי איין מענש פראקלאמירט מיר וועגען אונזער אנטייל אין דיעזער גאולה אק־ציאן.

מיר פראקלאמירען דעם צווייטען טאג חול המועד פסח (און אין ארץ ישראל דעם דריטען טאג חוהמ"ם) אלס "דער טאג פון דעם אידישען שריפטשטעלער און קינסט־לער פאר דעם אידישען באדען אין דאס אידישע לאנד."

אויף יעדע אידישע רעדאקציע, אויף יעדען טעאטער, מוזעאום און דאס גליי־כען, אין דער אידישער וועלט, אין ארץ ישראל און אין אלע גלות־לענדער, זאל אין דיעזען טאג (12־טען אפריל) פלאטע־רען אן אויפרוף מיט אן אויפשריפט: דער באדען פון דער אידישער היימאט פאר דעם אידישען פאלק!

זאל דיעזער טאג אונז דיענען אלס דער טאג פון פאראייניגונג און איינהייט: דער איינציגער און ספעציעלער טאג פאר דעם פאעזע און דעם שריפטשטעלער, פאר דעם קינסטלער און דעם דענקער, פאר דעם מאלער און דעם סקולפטאר, פאר דעם מוזיקער און דעם ארטיסט. איין גע־פיהל זאל און וועט פאראייניגען זיי אלע־מען.

גרויס וועט זיין די גייסטיגע און מאָ־רל וועט ווערט פון אונזער אקציאן גרויס שרייט מען זאל איהם אויסלייזען. פאראן וועט זיין איהר ערציהערישער איינפלוס.

איצט גרויסע און גוטע שטחים באדען, וועלכע מען קען גאנץ לייכט אויסלייזען, אויסלייזען מיט רעכט און צו אלעמענס צופרידענהייט, אזוי אז מען זאל קיינעם קיין שאדען און קיין אונרעכט טהון, נאר אומגעקעהרט: פארמעהרען דאס גליק און רייכטום פון דעם לאנד און פארגרעסע־רען איהר אויפנאהמס מעגליכקייטען. צום גרויסען באדוירען אבער פעהלען די מיטלען דערצו, די געלד אום צו אויסליי־זען און ערווערבען דעם באדען.

און נאך פיעל מעהר, צעהן מאהל מעהר שווידערט אונזער לייב ווען מיר דענ־קען וועגען דעם, אז אויב מיר וועלען זיך ניט צואיילען אום צו אויסלייזען און ערווערבען איצט דעם באדען, וואס איז איצט אזוי לייכט, אויב מיר וועלען אויך ווייטער אנגעהן מיט דער ארבייט פון גאולת הארץ אזוי לאנגזאם ווי ביז איצט, ווער וויים אויב מיר וועלען ניט פארשפע־טיגען די צייט, די איצטיגע געלעגענהייט און גליקליכע שטונדע, ווער וויים אויב מיר וועלען ניט שפעטער. אויף אויף די־טוערען פון אונזער לאנד שקעהען ווי דער עלענדער ארעמאן נעבען א פרעמדע ערד טיהר.

ברידער! מיר זעהען פאר זיך און מיט אונזערע איינענע אויגען די אנט־פלעקטע ווייזאן פון דער אויפלעבונג, וועלכע מיר האבען זיך גאר ניט געפענט פארשטעלען, און צוזאמען דערמיט פלא־טערט אונזער הארץ אין ציטערניש פאר דער פאראנטווארטליכקייט פון דעם איצ־טיגען מאמענט און אין אזא מאס, וועלכע איז ניט צו באמאלען און צו באשרייבען.

ברידער! אין אזא מאמענט טאר רען מיר אויף ניט מיר די לייסטיגע אר־בייטער אין אונזער פאלק, זיך פארגעסען אפילו אויף א רגע איבער אונזער בלוט און פלייש — אונזער לאנד, זיך אפשלי־סען אין אונזערע קאביעטען, בלייבען איינזאם אין אונזערע ווינקעלאך.

אין אזא מאמענט זאל קיינער פון אונז ניט פארפעהלען צו זיין אויף זיין פלאץ!

אויף יעדע אידישע רעדאקציע, אויף יעדען טעאטער, מוזעאום און דאס גליי־כען, אין דער אידישער וועלט, אין ארץ ישראל און אין אלע גלות־לענדער, זאל אין דיעזען טאג (12־טען אפריל) פלאטע־רען אן אויפרוף מיט אן אויפשריפט: דער באדען פון דער אידישער היימאט פאר דעם אידישען פאלק!

זאל דיעזער טאג אונז דיענען אלס דער טאג פון פאראייניגונג און איינהייט: דער איינציגער און ספעציעלער טאג פאר דעם פאעזע און דעם שריפטשטעלער, פאר דעם קינסטלער און דעם דענקער, פאר דעם מאלער און דעם סקולפטאר, פאר דעם מוזיקער און דעם ארטיסט. איין גע־פיהל זאל און וועט פאראייניגען זיי אלע־מען.

אמת, אז אינ'ם לאנד איז פאראן גע־נוג כאדען. פאראן באדען, וואס בעט און ראלע ווערט פון אונזער אקציאן גרויס ווען זיין איהר אויסלייזען. פאראן

א „אידישע אמבאסאדע" אין גענף

דער פעלקער בונד און די אידישע אינטערעסען. — דער פלאן צו שאפען א "אידיש הויז" אין גענף — 50 טויזענט דאלאר וועט באטרעפען דער יעהרליכער בודזשעט. — א חודש זשורנאל אויף אידיש און דריי אייראפעאישע שפראכען.

אין א קרייז פון רוסישע, ענגלישע מיט די איינענע געזעלשאפטע פון אנ־דערע פעלקער עס וועט זיין איינע פון אן פראנצויזישע אידען ווערט איצט בע־טראכט די פראגע וועגען א גרויסער פאר־טרעטונג, פון אידישע אינטערעסען ביים פעלקער בונד.

גענף די שטילע פראווינץ שטארט אין דער שווייץ, אין איצט אויסגעוואקסען צו א סימבאל פון אן אינטערנאציאנאלע־פאראייניגונג פון פעלקער און לענדער, איין מאל אדער צוויי מאל אין יאהר קו־מען צופאהרען אהער פארטרעטער פון כמעט אלע מלוכות.

קיינער קען היינט ניט וויסען ווי אזוי דער פעלקער בונד וועט זיך ענטוויק־לען און ווען ער וועט ווערען דער אמת'ער בורר אין אינטערנאציאנאלע קאנפליק־טען.

אין איין פרט קען יעדענפאלס ניט זיין קיין שום ספק: פאר די קלענערע פעלקער פאר די פעלקער וואס האבען נאך ביז היינטיגען טאג צו קעמפען פאר זייער נאציאנאלער און פאליטישער עמאנציפא־ציע איז דער פעלקער־בונד פארבונדען מיט די גליקליכסטע מענליכקייטען.

דער אומגליק מיט אלערליי אפמאר־כען און אליאנסען כאשטעהט אין דעם, וואס פונקט אזוי ווי זיי קליינען פייערליך אין פרידענסצייטען, אזוי פארלירען זיי יעדע ממשות אין דער צייט פון א מלחמה. מען שאפט אָפּ אין איין שעהנעם פריה־מארגען אלע אפמאכען, ווי דאס איז גע־ווען אין דער לעצטער וועלט מלחמה, און מען ערלויבט זיך אליין צו טאן אלץ וואס מען האלט פאר נויטיג צו טאן. עס בלייבט דעמאלט גארנישט און קיינער ניט צו וועמען מען זאל קענען אפפעלירען, פראַ־טעסטירען, ווענדען זיך, בעטען זיך, קלאָ־גען זיך און באקלאגען זיין גורל.

אידען ווייסען נאנץ ניט ווי דאס איז געווען אין דער צייט פון דער מלחמה. די נאנצע וועלט איז געווען דערשווערט פון אידישע חורבנות און מיר האבען פונ־דעסטוועגען ניט געהאט אפילו צו וועמען צו ווענדען זיך.

איצט ווערט געפלאנט, אז אין אלע לענדער און אין אלע גרויסע צענטערס זאל געשאפען ווערען אן ארגאניזאציע פון אידישע פריינד פון פעלקער בונד". אזעל־כע ניט אידישע געזעלשאפטען זיינען דאָ אומעטום: אין פראנקרייך, ענגלאנד, אי־טאליען און די סקאנדינאווישע לענדער. די "אידישע געזעלשאפט פון פריינד פון פון פעלקער בונד" וועט זיך דארפען פארנעהמען ערשטענס מיט א גרויסער פראפאגאנדע פאר דעם פעלקער בונד און געפינען זיך אין אן ענגער פארבינדונג מיר וועלען אין דעם טאג זוכען און געפי־נען דעם וועג צום האַרצען פון אונזער פאלק; מיר וועלען צו זיך זעלבסט און צו אונז קומען מיט א פאדערונג, יעדער מיט זיין נאמס־נענאד: מיט א ליעד אדער אן ערצעהלונג, מיט אן ארטיקעל אדער א צייכענונג, מיט א ביכד און א געפעהל, מיט א געזאנג און א פארשטעלונג אין א טעאטער אדער א קאנצערט זאל — מיט אלץ וואס ער פארמאגט.

ברידער! זעכציג גלות־דורות האָ־בען צו דעם גאולה־טאג, קוקען ארויס אויף דעם ערפאלג פון דער גאולה אקציאן, און אויך מיר טארען ניט שטעהן אין א זייט און א באשטימטען טאג: לאמיר אויך שניידען און ברוקירען דעם וועג; לאמיר אויף געבען אונזער חלק באדען פאר דעם אידישען ערד ארבייטער.

פיאנירט, ברידער, און וואלונטירט פאר "דעם טאג פון דעם אידישען נייס־טיגען מענשען — פאר דער אידישער היימאט", פאר אונזער גאולה טאג!

מיט ברידעדליכען און קאלעגיאלען גרוס.

אחד־העם; אסף, הרב ס.; אגראנ־סקי נ.; אלמאלית, א.; אנכי ז.; ביאליק, ח. נ.; בראראש, א.; בורלא; ביילינסאן; בלאשטיין דר. בנימין רבי; בן־אבר, בן־טובים, בן־ישי, בן־ציון; בראוועד. בר־דרורא, ברכיהו, בערגמאן, גאלינ־קין, מ. (דירעקטאר פון דער העב־רעאישער אפעראַ אין ארץ ישראל) גארדאן ש. ל. גוטמאן, מ.; גינצ־בורג פ.; גליקסאן, נראזאָוווסקי י.; גרינבערג, דינאבורג, דרויאנאוו, א.; הורוויץ י. דר.; המאירי (פייערשטיין); הערבערג; זאנא־גאראדסקי; זוטא ח. ל.; זכאי; חנוך; טעמקין, טשערנאוויץ ש.; ידידיה, ב.; יורים ש. דר.; רעלין; כהן, מרדכי בן הלל; כהנא אברהם; כרמון; לופבאן, לוריא; ליפשיץ לעווין מבשן; מיוחס; מיכלין; מרגולית מ. פראָפעסאר; סילמאן מ.; סלושץ דר.; סמילינסקי, סעמ־פשער, ענגון; עפשטיין יצחק; פארבר, א. פראָפעסאר; פובאר־טשעווסקי; פישמאן; צפרוני, דר.; קאבאק דר.; קאסאווסקי, ח.; קאטלער ז.; קלוזינער, יוסף דר.; אלכסנר זיסקינד; ראבינאָוויץ, יעקב, ראבאן, ז.; ראווניצקי; רו־באשאוו; שטיינמאן, שטרוק הער־מאן; שטריים ש.; שמעונאָוויץ, שאון, ב. פראָפעסאר.

אגודת ישראל זינט אין קאמף פאר פרייוויליגני־עס אין ארץ ישראל

לאנדאן, (איטא).

די אגודת ישראל מאכט באקאנט, אז איהר איז געלונגען צו ווערקען אויף דער ענגלישער רעגירונג צוריקציציהען איהר פאדערונג ווענען הקדש פארמע־גענס און געבען דער אגודה א דעה אי־בער ירושות וואס ווערען אפגעשריבען פאר אידישע אנשטאלטען אין ארץ ישראל.

די אגודת ישראל האט אויך געקראַ־גען א ידיעה פון בערלין, אז אויף דער קומענדער זיצונג פון פעלקער ליגע וואס וועט פארקומען אין מארטש, וועט אויס־געהערט ווערען די פעטיציע פון דער אגודה נעגען דעם פלאן פון ארץ ישראל וועד הלאומי וועגען דער אויטאנאמיע פון אידישע קהלות.

אין דער אגודה קריזיגען איז מען העכסט צופרידען דערפון, און מען גרייט זיך דארטען יעצט פארצוליינען ריכטיגע טענות פאר דער פעלקער ליגע.

די אגודה וועט קירצליך שיקען א וויכטיגע עקאנאמישע דעלעגאציע קיין ארץ ישראל.

סוקסעס
אין באקען איז
פארזיכערט ווען
איהר נוצט
MAGIC
BAKING
POWDER
עס האט ניט קיין
אלום און לאזט ניט
קיין ביטערען ריח

צו א פרוי

פון ש. ב. קויפמאן

ווען די ביזט היינט פארנאכט געווען ביי מיר
האט מיט יום־טוב־פרייד אין רוה פארשמעקט אין הויז,
מיין ווארעם בלוט האט בלינד גערופען דיך אזוי:
דיין ווייסע מיידעל־לייב, דיין נישט גערירטע רוה.
נאר נישט אמת: —
ביזט היינט דאך נישט געווען ביי מיר
און נישט געכטען, און קיינמאל נישט;
דאס האט דער הייסער מוח מיינער
דיך געבראכט אהער צו מיר . . .
און ווען איך האב געעפענט מיינע אויגען
האט דער טאג דורך מיין שויב זיך געגרייט
מיט אן אומעטיקער קעלט אזוי.
איז אומעטיק געווען אין מיין הויז,
א שניי א בלויער האט שטילערהייט געניידערט,
ווי ווייסער שויב פון אפגעזיעלקטען הערבסט
ארום מיין טיר.
און נאכ'ן טאג האט זיך די נאכט געגענט
ווי די לעצטע, ווי אלע אנדערע.
וואלט כאטש געזעזען ווען צו שלעפען,
וואלט כאטש געזעזען ווען צו בענשען
איז אומעטיק געווען אזוי,
איז אומעטיק געווען אזוי.

„אויסגעשעפטע נערוועז
און א קלאפענדע הארץ"
מרס. ל. זייטינג, 202 קינג סט. וועסט, בראקוויל, אנט. שרייבט:
"איך בין געווען זעהר קראנק אויף די נערוועז און האב אויסגעזעהן ווי צו צוזאמענברעכען. צייטענווייז פלעגט מיין הארץ שלאגען און זיך וואדרפען און האב געפיהלט אזא טיפעגן ווייהטאג אין די טיפענישען פון מיין מאגען, אז איך פלעג צייטענווייזטראכטען אז איך וועל קיינמאל ניט ווערען בעסער. איך האב אויס־געפּרוּבירט עטליכע דאקטו־רים, אבער ס'האט אויסגעזעהן אז אלץ וואס זיי האבען מיר געגעבען האט ניט געהאלפען. איך האב כמעט אויפגעגעבען די האפנונג, ווען א פריינד האט מיר נערעטען צו ווזען דר. טשיים'עס נערוו־פוד. איך האב עס אויסגעפּרוּבירט און איך קאן ליייכט זאגען אויף זיכער, אז עס האט געטאן פאר מיר וואונדער. איך האב ניט געקטאפט ביז איך האב אויסגענומען פינף און־צוואנציג באקסעס."

דר. טשיים'עס נערוו פוד
60סט. א באקס פון 60 פילען, ערמענאפאן, בייטס און קא. לימ., טאראנטא

„אויסגעשעפטע נערוועז און א קלאפענדע הארץ"

מרס. ל. זייטינג, 202 קינג סט. וועסט, בראקוויל, אנט. שרייבט:

"איך בין געווען זעהר קראנק אויף די נערוועז און האב אויסגעזעהן ווי צו צוזאמענברעכען. צייטענווייז פלעגט מיין הארץ שלאגען און זיך וואדרפען און האב געפיהלט אזא טיפעגן ווייהטאג אין די טיפענישען פון מיין מאגען, אז איך פלעג צייטענווייזטראכטען אז איך וועל קיינמאל ניט ווערען בעסער. איך האב אויס־געפּרוּבירט עטליכע דאקטו־רים, אבער ס'האט אויסגעזעהן אז אלץ וואס זיי האבען מיר געגעבען האט ניט געהאלפען. איך האב כמעט אויפגעגעבען די האפנונג, ווען א פריינד האט מיר נערעטען צו ווזען דר. טשיים'עס נערוו־פוד. איך האב עס אויסגעפּרוּבירט און איך קאן ליייכט זאגען אויף זיכער, אז עס האט געטאן פאר מיר וואונדער. איך האב ניט געקטאפט ביז איך האב אויסגענומען פינף־און־צוואנציג באקסעס."

דר. טשיים'עס נערוו פוד
60סט. א באקס פון 60 פילען, ערמענאפאן, בייטס און קא. לימ., טאראנטא